

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Ὁργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannsvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannsvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 55ο – ΤΕΥΧΟΣ 566 ●
● ΜΑΪΟΣ 2012 ●

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Α Δ Ε Ι Α Σ Ε Ο Α Δ Η Σ

Καταβάσεις και ἀναβάσεις

Κατέβηκε και ἀνέβηκε. Ξανακατέβηκε και ξαναέβηκε. Δυὸ οἱ καταβάσεις, δυὸ και οἱ ἀναβάσεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ σαρκωθέντος, σταυρωθέντος και ἕξαστάντος «τριήμερον ἐκ τάφου». «Ὁ ἀναβάς, αὐτός ἐστι και ὁ καταβάς. Τό δέ ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μή ὅτι και κατέβη πρῶτον ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς;» (Ἐφεσ. δ' 9-10).

- Πρώτη Του κατάβασις ἢ σαρκωσις. Ἀπό τόν οὐρανὸ κατέβηκε στή γῆ.
- Πρώτη Του ἀνάβασις ἢ σταύρωσις. Ἀπό τή γῆ ἀνέβηκε πάνω στό Σταυρό.

Ποιὸς Τόν ἀνέβασε; Ἡ ἀγάπη. Ἄν ὅλοι οἱ ἐχθροὶ Του σχεδίαζαν και συμμαχοῦσαν νά Τόν σταυρώσουν, ἀλλά δέν ἤθελε ἡ ἀγάπη Του, δέν θά μπορούσαν τίποτε νά καταφέρουν οἱ ἐχθροὶ Του.

Ἡ ἀγάπη Τόν κατέβασε ἀπό τόν Οὐρανὸ. Ἡ ἀγάπη Τόν ἀνέβασε στό Σταυρό.

● Δεύτερη κατάβασις Του ἢ εἰς Ἄδου κάθοδος. Ἀπό τό Σταυρὸ κατέβηκε στὸν Τάφο. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατέβηκε στὸν Ἄδη.

● Δεύτερη ἀνάβασις Του ἢ Ἀνάστασις. Ἀπὸ τό σκοτεινὸ χῶρο τοῦ θανάτου και τοῦ Ἄδου ἀναστήθηκε. Ξαναῆρθε στή γῆ. Συνάντησε τοὺς δικούς Του, τοὺς χαίρετισε, τοὺς ἀπεχαιρέτησε, και συνέχισε τὴν ἀνάβασί Του μέχρι τόν Οὐρανὸ, μέ τὴν Ἀνάληψί Του.

Δυὸ καταβάσεις και δυὸ ἀναβάσεις.

Δυὸ ἀγῶνες και δυὸ νίκες.

- Τό Μεγάλο Σάββατο γιορτάζουμε τὴ μεγάλη νίκη. Εἶναι ἡ νίκη:

τοῦ φωτός κατὰ τοῦ σκότους,
τῆς δικαιοσύνης κατὰ τῆς ἀδικίας,
τῆς ζωῆς κατὰ τοῦ θανάτου.

● Εἶναι ἡ δική μας νίκη. Ἐκεῖνος ἀγωνίστηκε, ἐμεῖς πήραμε τό ἔπαθλο. Ἐκεῖνος κατέβαλε τὰ λύτρα, ἐμεῖς εἰσπράξαμε τὴν ἐλευθερία. Ἐκεῖνος θανατώθηκε, ἐμεῖς ζήσαμε.

● 'Ο θάνατός Του ή ζωή μας! Λέει σχετικὰ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Ἐμαθες τήν νίκην; Ἐμαθες τόν τρόπον τῆς νίκης; Μάθε καί πῶς ἀπονητί γέγονε τό κατόρθωμα. Οὐχ ἡμάξαμεν ἡμεῖς τά ὄπλα, οὐκ ἔστημεν ἐπί τῆς παρατάξεως, οὐκ ἐδεξάμεθα τραύματα, οὐδέ εἶδομεν τόν πόλεμον, καί τήν νίκην ἐλάβομεν. Ὁ ἀγών τοῦ Δεσπότη καί ὁ στέφανος ἡμέτερος*» (Ε.Π.Ε. 35, 648). Μετά φρασις: Κατάλαβες τή νίκη; Πληροφορήθηκες τόν τρόπο πού ἐπετεύχθη; Μάθε τώρα καί πῶς κατωρθώθηκε χωρίς κόπο. Δέν βιάσαμε ἐμεῖς τά ὄπλα μέ αἷμα. Δέν παραταχτήκαμε ἐμεῖς στή μάχη. Δέν τραυματιστήκαμε ἐμεῖς. Οὔτε κἀν ἀντικρύσαμε τόν πόλεμο. Καί ὁμως κερδίσαμε τή νίκη. Ὁ ἀγώνας ἦταν τοῦ Κυρίου. Τό στεφάνι δικό μας.

● Ζοῦμε τό θρίαμβο τῆς Ζωῆς.

Ἐκτός ἔδρας καί ἐντός ἔδρας!

Διπλῆ νίκη, γιατί διπλός ὁ ἀγώνας τοῦ Χριστοῦ.

● Τόν ἕνα ἀγῶνα τόν ἔδωσε τή Μεγάλη Παρασκευή.

● Τόν ἄλλον τό Μεγάλο Σάββατο.

Καί οἱ δύο ἀγῶνες δόθηκαν μέ τόν ἴδιο ἀντίπαλο: Τό θάνατο. Ὅταν γίνονται διπλές ἀναμετρήσεις μεταξύ δύο ἀντιπάλων, ἡ μιά διεξάγεται ἐντός ἔδρας, ἡ ἄλλη ἐκτός ἔδρας. Κάπως ἔτσι συνέβηκε καί μέ τούς δύο ἀντιπάλους, τόν Χριστό καί τό θάνατο.

● Ὁ Χριστός πολέμησε τό θάνατο ἐκτός ἔδρας, στή γῆ, στόν Γολγοθά, κατὰ τή Μεγάλη Παρασκευή. Τόν κατατρόπωσε! «*Θανάτῳ θάνατον πατήσας*».

● Στή συνέχεια τόν καταπολέμησε καί ἐντός ἔδρας. Ἐδρα τοῦ θανάτου δέν εἶναι ἡ γῆ. Ἡ γῆ εἶναι ἡ ἔδρα τῆς ζωῆς. Ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο γιά τή ζωή. Ἐδρα τοῦ θανάτου ἦταν (ἦταν, τώρα δέν εἶναι) ὁ Ἄδης, ὁ σκοτεινός «χώρος», ὅπου κρατοῦσε δέσμια τά θύματα του, ὅλους τούς θνητούς.

Μεταβαίνει, λοιπόν, ὁ Χριστός καί στόν Ἄδη, στό λημέρι τοῦ θανάτου, γιά νά τόν ξανανικήση.

Αὐτό ἄλλωστε ἀπαιτοῦσε τό πλήρωμα τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀγάπη Του. Ὁ Χριστός εἶναι τό «πλήρωμα τοῦ τά πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» (Ἐφεσ. α' 23). Εἶναι «ὁ τά πάντα πληρῶν». Μποροῦσε, λοιπόν ν' ἀφήση ἕνα τόπο δίχως τήν παρουσία Του; Ὁχι. Κατεβαίνει καί στόν τόπο αὐτό, τόν Ἄδη, «*ἵνα πληρώσῃ ἐαντῶ τά πάντα*» (Λειτουργία Μ. Βασιλείου).

Καί στόν κανόνα τοῦ Μεγ. Σαββάτου τουίζεται ἡ ἀλήθεια αὐτή: «*Ἴνα σου τῆς δόξης τά πάντα πληρώσῃς καταπεφοίτηκας ἐν κατωτάτοις τῆς γῆς*» (ὠδή α').

Ὁ Χριστός περιπολεῖ τά σύμπαντα.

● Περιπολεῖ τόν Οὐρανό μέ τή Θεότητά Του.

● Περιπολεῖ τή γῆ μέ τήν ἐνανθρώπησίν Του.

● Περιπολεῖ καί τόν Ἄδη μέ τήν κάθοδό Του σ' αὐτόν.

● Περιπολεῖ τήν οἰκουμένη μέ τήν Ἐκκλησίαν Του.

Τή μετάβασίν Του στόν Ἄδη ἀπαιτοῦσε καί ἡ ἀγάπη Του. Μιά Ἀγάπη καθολική. Μποροῦσε ν' ἀφήση ἔξω ἀπό τήν ἀγάπη Του τούς πρό Χριστοῦ νεκρούς; Θά ἦταν ἀδικία, ἂν λύτρωνε τούς ἀνθρώπους τοῦ παρόντος καί τοῦ μέλλοντος καί δέν ἐνδιαφερόταν γιά τούς ἀνθρώπους τοῦ παρελθόντος.

Χρυστοῦσε λοιπόν μιά ἐπίσκεψιν, αὐτήν στόν Ἄδη. Καί τήν πραγματοποίησε μέ τήν κάθοδό Του τό Μεγ. Σάββατο. Ὅπως ἐμεῖς ἐπισκεπτόμαστε πρόσωπα ἀγαπητά, πού συνέβη νά φυλακιστοῦν, ἔτσι καί ὁ Χριστός ἐπισκέφτηκε τούς φυλακισμένους στόν Ἄδη.

Συνέτριψε τόν Ἄδη

Ἀπελευθέρωσε ὁ Χριστός καί τούς ἐν Ἄδη δικαίους.

● Ὁ Ἄδης προσωποποιεῖται στά τροπάρια τοῦ Μεγ. Σαββάτου. Παρομοιάζεται μέ τρομοκράτη. Ὅλοι τόν τρέμουν. Ἄλλά ξαφνικά ὁ μέγας τρομοκράτης βλέπει νά ἔρχεται στό λημέρι του ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Τρομάζει. Διερωτᾶται:

—Ποιός είναι αυτός; Ἄνθρωπος νά είναι; Μά τί είναι αυτό τό φῶς, πού Τόν περιβάλλει; Τί δουλειά ἔχει ἐδῶ μέσα τό φῶς; Ποιός λοιπόν είναι;

Ἀκούγεται φωνή βροντερή:

—Κύριος κραταιός καί δυνατός. «Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καί ἐπάραθτε, πύλαι αἰώνιου» (Ψαλμ. κγ'9).

—Χαθήκαμε! ἀκούγεται νά κραυγάζῃ ὁ Ἄδης. Χαθήκαμε! Θά μᾶς συντρίψῃ «Ἄδης ὁ παγγέλαστος, ἰδῶν σε, ἔπτηξεν» (ἔσπερινός Μεγ. Σαββάτου).

Περισσότερο τρέμουν οἱ πυλωροί τοῦ Ἄδῃ. Βλέπουν νά συντρίβῃ ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων τίς σιδερόπορτες, τίς ἀμπάρες, τά κλειδιά, τά λουκέτα, στό δεσμωτήριο τοῦ Ἄδῃ. Λέει σχετικά ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Αὐτός ἦλθε πρὸς τοὺς δεσμώτας ὁ βασιλεὺς... Συνέκλασε τὰς θύρας, συνέτριψε τοὺς μοχλοὺς, ἐπέστη τῷ Ἄδῃ, ἔρημον αὐτοῦ τὴν φυλακὴν ἐποίησεν ἅπασαν, καί τὸν δεσμοφύλακα λαβὼν δεδεμένον, οὕτως ἡμῖν ἐπανήλθεν. Ὁ τύραννος ἤγετο, ὁ ἰσχυρὸς δεδεμένος. Ὁ θάνατος αὐτὸς ρίψας, τὰ ὄπλα, γυμνὸς πρὸ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως ἔδραμεν. Εἶδες νίκην θαυμαστήν; Εἶδες σταυροῦ κατορθώματα;» (Ε. Π.Ε. 35,644-646). Μετάφρασις: Ὁ Χριστός, ὁ Βασιλιάς, ἦρθε στοὺς φυλακισμένους... Ἔσπασε τίς πόρτες. Συνέτριψε τοὺς μοχλοὺς. Κατανίκησε τὸν Ἄδῃ. Ἀπογύμνωσε ὅλη τὴ φυλακὴν του. Καί ἀφοῦ ἔπασσε καί ἔδεσε τὸν δεσμοφύλακα, ἐπέστρεψε ἀπὸ ἐκεῖ νικητής. Ὁ τύραννος σερνόταν αἰχμάλωτος. Ὁ ἰσχυρὸς σερνόταν δεμένος. Ὁ ἴδιος ὁ θάνατος, ἀφοῦ ἄφησε τὰ ὄπλα του, ἔπεσε ἀοπλος στὰ πόδια τοῦ Βασιλιᾶ. Εἶδες καταπληκτικὴ νίκη; Εἶδες φοβερὰ κατορθώματα τοῦ Σταυροῦ;

● Ὁ παλαιὸς Ἄδάμ αἰῶνες πολλοὺς περίμενε τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῆ. Παρέμενε αἰχμάλωτος, φυλακισμένος. Ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἐξουδετέρωσε τὸν Ἄδῃ, ἔσπασε τίς πόρτες καί προχώρησε ἀνενόχλητος στό ἐσωτερικό. Βρῆκε τὸν Ἄδάμ. Τὸν κοιτάζει θαμπωμένος ὁ Ἄδάμ καί ἐκστατικός ἀναβοᾷ:

—Εἶναι ἀλήθεια αὐτό πού βλέπω;

Δέν προλαβαίνει νά συνέλθῃ ἀπὸ τὴν ἐκπληξί καί ἀκούει τὴ φωνή τοῦ Νέου Ἄδαμ:

—Τί κοιτᾶς; Βγές ἀπὸ δῶ! Εἶσαι ἐλεύθερος!...

Τότε «Ἄδάμ εὐχαρίστως χαίρων ἀνεβόα σοι: Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, Φιλάνθρωπε» (ἀπόστιχο ἔσπερινου Μεγ. Σαββάτου).

Μὴ κλαῖτε τοὺς νεκρούς!

Ὅλα αὐτὰ στέλνουν δυὸ μεγάλα μηνύματα.

● Τό ἔνα: Μὴ κλαῖτε τοὺς νεκρούς! Δέν ὑπάρχει πλέον ὁ Ἄδῃ. Ἡ ψυχὴ, μόλις ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τό σῶμα, κατ' εὐθείαν ἐμφανίζεται στόν Κύριο καί πορεύεται στὴ δική της ἐπιλογή, ἢ στὴν αἰώνια ζωὴ ἢ στὴν αἰώνια κόλασι.

Δέν ὑπάρχει πλέον ὁ Ἄδῃ. Οἱ φυλακές του καταργήθηκαν. Ὅταν ἄρχοντες τοῦ κόσμου δίνουν χάρι, ἀποφυλακίζουν μὲν τοὺς κρατουμένους, ἀλλὰ τίς φυλακές τίς διατηροῦν. Ὁ Χριστὸς ἀπελευθέρωσε τοὺς δεσμίους τοῦ Ἄδῃ, ἀλλὰ καί κατήργησε τίς φυλακές του, τό δεσμωτήριό του (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 35,642).

Δέν ὑπάρχει πλέον ὁ Ἄδῃ.

● Καί ὁ θάνατος; Ὑπάρχει βέβαια ἀκόμα, ἀλλὰ δέν ὀδηγεῖ στό πουθενά. Ὅτε φυλακίζει πιά στόν Ἄδῃ.

Ὁ ἄνθρωπος, μετὰ τό Σταυρὸ καί τὴν Ἀνάστασι, ζῆ μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ὠραίας ἀναστάσεως καί τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ἡ ἐπίγεια ζωὴ εἶναι τώρα ὁ προθάλαμος τῆς αἰωνιότητος.

● Μὲ τό θάνατο ἡ ψυχὴ μεταβαίνει ἀμέσως στὴν αἰωνιότητα. Τό δέ σῶμα τῶν ἁγίων μπαίνει στό χωνευτήρι τῆς γῆς, γιὰ νά βγῇ κάποια μέρα χρυσαφένιο, ἀφθαρτοποιημένο, ἀθάνατο (Α' Κορ. ιε' 52-54).

● Ὁ θάνατος εἶναι ὕπνος. Τὰ νεκροταφεῖα εἶναι κοιμητήρια.

Νά τό πρῶτο μεγάλο μήνυμα, πού παίρνουμε ἀπὸ τὴν εἰς Ἄδου κάθοδο τοῦ Χριστοῦ καί τὴν Ἀνάστασί Του.

—Κάτω ἡ τρομοκρατία τοῦ θανάτου!
Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ! (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 35,638).

Στά σύγχρονα ὑπόγεια

Τό ἄλλο μήνυμα:

Ὁ Χριστός κατέβηκε στόν Ἄδη, τοῦ ἄδειασε τελείως τό κατάστημα καί τοῦ σφράγισε μιά γιά πάντα τά ὑπόγεια. «Τοῦ θανάτου ἀπέκλεισας ταμεία καί ἄδου ἄπαντας ἐκένωσας, Χριστέ βασιλεῦ» (ἀπόστιχο Μεγ. Παρασκευῆς).

Τά ὑπόγεια τοῦ Ἄδη ἄδειασαν καί σφραγίστηκαν. Κάτι ἄλλα ὁμως ὑπόγεια παραμένουν ἀνοιχτά καί ἡ πελατεία τους δυστυχῶς ὄλο καί αὐξάνει. Ἐκεῖ μέσα αἰχμαλωτίζονται μυριάδες νέοι καί νέες καθημερινά καί πεθαίνουν ψυχικά, μερικοί δέ καί σωματικά.

Εἶναι τά κέντρα τῆς διαφθορᾶς καί τῆς ἀκολασίας. Ἄντρα τοῦ Διαβόλου, ὑπόγεια σαπίλας, καταγῶγια θανάτου.

- Ποιός μπορεῖ νά ἐπισκεφτῆ τά ὑπόγεια αὐτά χωρίς φυσικά νά φθαρῆ ὁ ἴδιος;
- Ποιός μπορεῖ νά βγάλῃ ἀπό κεῖ μέσα τή νεολαία, πού φθείρεται;
- Ποιός μπορεῖ ν' ἀναστήσῃ τή νέα

γενιά, πού τήν ἐσπρωξαν μέσα στά κέντρα τῆς φθορᾶς, τή νάρκωσαν καί πεθαίνει πρόωρα; Ποιός ἄλλος;

—Σύ Κύριε, πού «κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς»,

Σύ κατέβα καί στά σύγχρονα ὑπόγεια, στά κοσμικά κέντρα. Πεθαίνουν τά παιδιά μας! Ἄρπαξέ τα μέ τό χέρι τῆς ἀγάπης Σου καί σῶσ' τα ἀπ' τή φωτιά. Ἄνάστησε τή νεολαία μας.

Κύριε! Φώτισε αὐτούς, πού μᾶς κυβερνοῦν νά σφραγίσουν μιά γιά πάντα τά ποικιλώνυμα κέντρα τῆς διαφθορᾶς.

Καί ἀκόμα μιά κάθοδο Σοῦ ζητᾶμε, Κύριε!

Κατέβα στόν δικό μας Ἄδη, στήν ἄβυσσο τῆς δικῆς μας ψυχῆς.

Κατέβα καί σπᾶσε τά δεσμά τῶν παθῶν μας. Λευτέρωσέ μας ἀπό τήν αἰχμαλωσία τῆς ἀμαρτίας. Διάλυσε τά σκοτάδια τῆς μελαγχολίας, τοῦ φόβου τοῦ θανάτου, τή μούχλα τῆς ἀμαρτίας. Τό φῶς Σου παντοῦ ν' ἀστράψῃ. Ἀναστημένοι νά προσκυνᾶμε τήν ἔνδοξο Σου Ἀνάστασι.

«Ἀνάστησον ἡμᾶς πεσόντας τῇ ἀμαρτίᾳ, ἐκτεῖνας τήν χεῖρά σου, φιλάνθρωπε Κύριε» (αἶνος δ' ἤχου). Ἀμήν.

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

Συνανάστασις

«Ἀνέστη ὁ Κύριος, καί τήν οἰκουμένην ἑαυτῷ συνανέστησε. Καί αὐτός μέν ἀνέστη, τά δεσμά τοῦ θανάτου διαρρήξας, ἡμᾶς δέ ἀνέστησε, τάς σειράς τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν διαλύσας. Εἶδες τῆς ἀναστάσεως τά κατορθώματα; Εἶδες τοῦ Δεσπότη τήν φιλανθρωπίαν; Εἶδες μέγεθος κηδεμονίας;».

Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 36,82

Μετάφρασις

Ἀναστήθηκε ὁ Κύριός μας, καί μαζί Του συνανέστησε ὅλη τήν οἰκουμένη. Καί Ἐκεῖνος μέν ἀναστήθηκε, σπάζοντας τά δεσμά τοῦ θανάτου. Ἐμᾶς δέ μᾶς ἀνέστησε, διαλύοντας τίς ἀλυσίδες τῶν ἀμαρτημάτων μας. Εἶδες πόσα πέτυχε ἡ Ἀνάστασις Του; Εἶδες πόσο μεγάλη εἶναι ἡ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου; Εἶδες τό μέγεθος τῆς πρόνοιᾶς Του;

13 Μαΐου - 'Αναλήψεως

'Αστροναύτες του Ούρανού

Διαστημικό γεγονός

Καταπληκτικό γεγονός διηγείται ο ευαγγελιστής Λουκάς στο πρώτο κεφάλαιο των Πράξεων και στο τελευταίο κεφάλαιο του Ευαγγελίου του. 'Αν πρὶν διακόσια χρόνια βρισκόταν κάποιος νά περιγράψει πῶς ἐκτινάσσεται ἕνας πύραυλος ἢ ἕνα διαστημόπλοιο πρὸς τὸ ἀχανές σύμπαν, ἀσφαλῶς ἢ διήγησὶς του θά ἐθεωρεῖτο φανταστική. Κανένας δὲν θά τὸν πίστευε. Ἡ ἐπιστήμη ὁμως ἔχει πλέον πολλὰ παρόμοια ἐπιτεύγματα. Θυμίζουμε τὸ χρονικὸ τῆς ἐκτοξεύσεως τοῦ πρώτου ἐπανδρωμένου διαστημοπλοίου πρὸς τὴ σελήνη:

«19 Ἰουλίου 1969. Περιμένουν ὅλοι μέ ἀγωνία σπουδαῖο γεγονός. Ξαφνικά κρατᾶνε τὴν ἀναπνοή τους! Ἀτενίζουν πρὸς τὰ ὕψη. Ὅλο καὶ ψηλότερα τὰ μάτια. Βλέπουν τὸ διαστημόπλοιο μέ τούς πρώτους ἀστροναύτες. Ἐκτοξεύεται, ὑψώνεται, γίνεται μιὰ μικρὴ κουκίδα, καὶ σέ δευτερόλεπτα χάνεται ἀπὸ τὰ μάτια. Βυθίζεται στὸ ἄπειρο. Δυὸ ἄνθρωποι διασχίζουν τὸ στερέωμα, περνᾶνε τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς. Ἐτοιμάζονται γιὰ... προσελήνωσι!».

Ἡ Ἀνάληψις

Καταπληκτικό γεγονός ἀναμφίβολα.

Τὸ ἄλλο ὁμως γεγονός εἶναι ἀπείρως ἀνώτερο. Μᾶς τὸ παρουσιάζει ἢ

οὐράνια τηλεόρασις, πού ὀνομάζεται Ἁγία Γραφή. Πρόκειται γιὰ τὴν Ἀνάληψι τοῦ Χριστοῦ.

- Διαστημικὸ κέντρο ἢ Βηθανία, λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ.

- Θεατὲς τοῦ γεγονότος τῆς θείας ἐκτοξεύσεως οἱ Μαθητὲς Του. Ἐνῶ συζητοῦσαν μέ τὸν ἀναστημένο Διδάσκαλο, ξαφνικά βλέπουν μέσα σέ φωτεινὴ νεφέλη τὸ Χριστό, μέ λάμψι θεϊκή.

- Πρὶν καλὰ-καλὰ συνέλθουν ἀπὸ τὴν ἐκπληξι, βλέπουν τὸν Κύριο νά ξεφεύγει ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς, ν' ἀνεβαίνει ψηλά, νά διασχίζει τούς οὐρανούς, νά χάνεται στὸ Ἄπειρο...

- Θεῖος ἀστροναύτης, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Οἱ πρῶτοι ἀστροναῦτες σταμάτησαν τὸ ταξίδι τους στὴ σελήνη καὶ ἔμειναν γιὰ κάποια λεπτά στὸ ἄγονο καὶ ἀποτρόπαιο τοπίο τῆς. Ὁ Ἰησοῦς ὁμως διέσχισε τούς οὐρανούς καὶ ἔφτασε στὸ Θρόνο τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς καὶ «ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς» (Ἐβρ. α' 3. ι' 12).

- Θά παρέμενε ἀπίστευτο τὸ γεγονός, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ ὠστικὴ δύναμις, πού προκάλεσε τὴν ἐκτόξευσι τοῦ Χριστοῦ, τὴν «εἰς οὐρανούς ἀνοδο». Εἶναι ἡ θεϊκὴ Δύναμις Του, ἀφοῦ ὁ Χριστός εἶναι ὁ παντοδύναμος Θεός.

Ἐκεῖνος, πού ἐνέκλεισε στὴ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου τὴ δύναμι νά δαμάξει τὴν ὕλη καὶ νά ὑποτάσσει τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως· Ἐκεῖνος, πού ἐνέκλεισε σ' ἕνα μικρὸ «ἄτομο» ὕλης τεράστια δύναμι·

Ἐκεῖνος, πού δημιούργησε τή γῆ, τόν οὐρανό καί τίς οὐράνιες δυνάμεις· Ἐκεῖνος, ὁ παντοδύναμος Δημιουργικός Λόγος, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, δέν μπορεῖ νά διασχίση τούς οὐρανοὺς καί ν' ἀνέλθῃ στό θρόνο τῆς Θεότητος (Ἐβρ. ιβ' 2);

- Τό γεγονός τῆς Ἀναλήψεως, γιά ὅσους βέβαια δέχονται τήν παντοδυναμία τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ σφραγίδα τῶν ἐπί γῆς θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ.

- Εἶναι τό πλήρωμα τοῦ σχεδίου τῆς θείας οἰκονομίας.

Κατάβασις καί ἀνάβασις

«Ὁ καταβάς -λέει ὁ ἀπόστ. Παῦλος- αὐτός ἐστὶ καί ὁ ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα» (Ἐφεσ. δ' 10).

- Θαυμαστό τό γεγονός τῆς Ἀναλήψεως. Ὅσο θαυμαστό εἶναι καί τό γεγονός τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως.

Ἀπό τούς οὐρανοὺς τῶν οὐρανῶν κατέβηκε ὁ Χριστός, ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, κατὰ τή Σάρκωσι. Στούς οὐρανοὺς ἀνέβηκε ὁ ἴδιος ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, κατὰ τήν Ἀνάληψι.

- Ἄγγελοι συνοδεύουν τόν σαρκωθέντα Λόγο, ἐμφανίζονται καί ψάλλουν ὕμνους χαρᾶς καί δοξολογίας (Λουκ. β' 13-14).

- Ἄγγελοι συνοδεύουν τόν ἀναληφθέντα Λόγο τοῦ Θεοῦ (Πράξ. α' 10).

- Ἄγγελος ἐμφανίζεται στοὺς ποιμένες τῆς Βηθλεέμ (Λουκ. β' 9), νά τοὺς καθησυχάσῃ μετὰ τό σάστισμα πού τοὺς προκάλεσε τό θεῖο Φῶς τῆς Γεννήσεως.

- Δυὸ ἄγγελοι, λευκοντυμένοι, ἐμφανίζονται στοὺς Μαθητές, πού στέκουν ἔξω ἀπὸ τή Βηθανία καί ἀτενίζουν ἐκστατικοί τοὺς οὐρανοὺς. Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀγγέλων: «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τόν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀπ' ὑμῶν εἰς τόν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτόν πορευόμενον εἰς τόν οὐρανόν» (Πράξ. α' 11).

- Ὅταν ἐκλινε τοὺς οὐρανοὺς γιά νά κατεβῆ, ἦταν μόνο Θεός.

Τώρα, πού διασχίζει τοὺς οὐρανοὺς καί ἀνεβαίνει, δέν εἶναι μόνο Θεός. Εἶναι καί ἄνθρωπος. Ἀνεβαίνει ὡς Θεάνθρωπος. Καί ὡς Θεάνθρωπος παραμένει στοὺς οὐρανοὺς, «ἰλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν» (Α' Ἰωάν. β' 2).

- Ἦρθε στή γῆ καί βροῆκε τήν ἀνθρώπινη φύσι πεσμένη στὰ ἔσχατα βάθῃ. Τήν προσέλαβε καί τήν ἐξαγίασε μέ ὅλες τίς ἐνέργειες τῆς θείας οἰκονομίας. Καθάρισε τόν ἄνθρωπο μέ τό τίμιο Αἷμα Του πάνω στό Σταυρό.

Τόν ἀνέστησε μέ τήν Ἀνάστασί Του.

Καί τώρα μέ τήν Ἀνάληψί Του παίρνει τήν ἀνθρώπινη φύσι, τήν ἀνεβάζει ψηλά καί τήν κάνει «συγκάθεδρον τῶ Πατρὶ» (Ἐφεσ. β' 5-6).

- Ὅταν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ κατέβηκε ἀπὸ τόν Οὐρανόν, ἦρθε «ἐν ἀφανεί δόξῃ».

Ὅταν ἀνέβηκε στόν Οὐρανόν, μέ τήν Ἀνάληψί Του, ἀνέβηκε «ἐν φανερᾷ δόξῃ». «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν» (ἀπολυτίκιό ἐορτῆς).

Ἡ δόξα, πού φάνηκε κατὰ τήν Ἀνάληψι, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι ὁ Χριστός, πού οἱ ἐχθροὶ θέλησαν νά ταπεινώσουν μέ τήν ἐξουθένωσι τοῦ Σταυροῦ, εἶναι ὁ δοξαζόμενος Θεός. Ἄλλ' ἀποτελεῖ καί προμήνυμα τῆς ἄλλης δόξας, τῆς ἄπειρης, πού θά ἔχῃ ὁ Χριστός ὅταν ξανακατεβῆ.

- Κατέβηκε ὁ Χριστός μέ τή θεία Του ἐνανθρώπησι. Ἀνέβηκε μέ τή θεία Του Ἀνάληψι. Θά ξανακατεβῆ μέ τή Δευτέρα Του Παρουσία. Αὐτό βεβαιώνουν καί οἱ δυὸ ἄγγελοι: «Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀπ' ὑμῶν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτόν πορευόμενον εἰς τόν οὐρανόν» (Πράξ. α' 11).

Θά ἀναληφθοῦμε...

Τό γεγονός τῆς Ἀναλήψεως εἶναι διδακτικώτατο γιά μᾶς. Δέν ἔχει μόνο τή θεολογική του σημασία. Δέν εἶναι μόνο ἓνα ἱστορικό γεγονός, πού ἔγινε

κάποτε για τὸ Χριστό, τὸν Κύριο τῆς δόξας. Εἶναι καὶ γεγονός, πού ἐπαναλαμβάνεται πολλές φορές για τοὺς πιστοὺς καὶ θὰ ἐπαναληφθῇ «ἐν δόξῃ» για ὅλους ἐκείνους, πού θὰ ζοῦν κάτω στή γῆ κατά τή στιγμή τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου.

● Ἡ ψυχὴ τοῦ πιστοῦ, πού ἀγωνίστηκε σ' αὐτό τὸν κόσμο καὶ ἔζησε μέ τὸ ὄραμα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, τὴν ὥρα τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸ σῶμα, ἀναλαμβάνεται στοὺς οὐρανοὺς. Ὁ ἄνθρωπος τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγιότητος γίνεται οὐρανοπολίτης, θεόπτῃς, οὐρανοβάμων!

● Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ παρουσιάζει ὁ ἀπόστ. Παῦλος πολὺ ζωντανά στήν πρώτη πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ καὶ για ὅλους ἐκείνους, πού κατά τὴ Δευτέρα Παρουσία θὰ βρίσκονται ἐν ζωῇ: «Ἐπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἄρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα» (Α΄ Θεσ. δ' 17).

Διὰ τῆς ταπεινώσεως στὸ ὕψος

Μιά οὐράνια ἔπαρσις μᾶς περιμένει. Ἐπαρσις, πού θὰ μᾶς πάρῃ ἀπὸ τῆ γῆ, για νὰ μᾶς φέρῃ στοὺς οὐρανοὺς.

● Μιά ἔπαρσις μᾶς κατέβασε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στή γῆ. Μιά ἔπαρσις θὰ μᾶς ἀνεβάσῃ ἀπὸ τῆ γῆ στὸν οὐρανό.

Ἡ σατανικὴ ἔπαρσις, ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ Διαβόλου καὶ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, μᾶς κατήρεσε ἀπὸ τὸν παρὰδεισο καὶ μᾶς ὠδήγησε χαμηλά, στήν ἀμαρτία καὶ στὸ θάνατο.

Θέλησε ὁ ἄνθρωπος ν' ἀνεβῆ πιὸ ψηλά ἀπὸ τὸν Θεό. Καὶ ἔπεσε πολὺ χαμηλά.

Τώρα, για ν' ἀνεβάσῃ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπο πάλι ψηλά, κατέβασε τὸν Υἱὸ Του πολὺ χαμηλά.

● Ταπεινώθηκε ὁ Χριστὸς τὴν ἐσχάτη ταπείνωσι. Καὶ ὕστερα δοξάστηκε. Προτοῦ ἐμφανιστῆ μετέωρος μετα-

ξυ οὐρανοῦ καὶ γῆς στήν ἔνδοξη Ἀνάληψί Του, ἐμφανίστηκε μετέωρος με ταξυ οὐρανοῦ καὶ γῆς, πάνω στὸ φρικτὸ καὶ ταπεινωτικὸ Σταυρό.

● Διὰ τῆς ταπεινώσεως στὸ ὕψος. «Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται», βεβαιώνει ὁ Κύριος (Λουκ. ιδ' 11).

Ἄν δέν ταπεινωθοῦμε, δόξα δέν θὰ γευτοῦμε.

Ἄν στὸν κόσμο αὐτὸν ἀρνηθοῦμε τὸ Σταυρό, ἀνάληψις στὸν Οὐρανὸ για μᾶς δέν θὰ γίνῃ.

Ἄν δέν ὑποστοῦμε στὸν κόσμο αὐτὸ ἐξευτελισμοὺς καὶ ταπεινώσεις, δέν θὰ δοῦμε θρόνο καὶ πρόσωπο Θεοῦ.

Ψηλά τὰ μάτια

Νὰ ταπεινωθοῦμε για νὰ ὑψωθοῦμε.

● Ἀλλὰ καὶ νὰ ὑψωθοῦμε για νὰ... ὑψωθοῦμε! Ταπεινοὶ στὸ φρόνημα, ἀλλὰ τὰ μάτια ψηλά. Ἐτσι λέει ἕνας ὕμνος τῆς Ἀναλήψεως: «Ἐπάρομεν ὄμματα καὶ νοήματα, πετάσωμεν τὰς ὄψεις καὶ τὰς αἰσθήσεις».

● Ψηλά τὰ μάτια εἶχαν οἱ Μαθητές, καὶ ἀτένιζαν (Πράξ. α' 10) τοὺς οὐρανοὺς τὴν ὥρα τῆς Ἀναλήψεως. Ψηλά καὶ μεῖς τὰ μάτια. Μᾶς ἔφαγαν τὰ χαμηλά, ἡ ὕλη καὶ ὁ κόσμος, ἡ χαμοζωή, ἡ λάσπη. Καιρὸς νὰ σηκώσουμε κάπως τὰ μάτια. Νὰ ἀτενίσουμε τοὺς οὐρανοὺς, τίς θεῖες πραγματικότητες.

● Ψηλά οἱ αἰσθήσεις.

● Ψηλά ἡ διάνοια. Ἄρκετὰ κολλήσαμε τὸ μυαλό μας στὰ χαμηλά. Καιρὸς για ψηλές σκέψεις, για ψηλά νοήματα, για ψηλά αἰσθήματα.

● Ψηλά οἱ καρδιές μας.

Ἐτσι θ' ἀξιωθοῦμε μιὰ μέρα ν' ἀνεβῶμε ψηλά στὸν οὐρανό, στή δόξα τοῦ ἀναληφθέντος «ἀφ' ὑμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς» Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Χρυσές ψυχές ἢ χρυσα̃ σκευή;

Οπου Χριστός, ἐκεῖ Ναός χριστιανικός. Ὅπου Χριστός, ἐκεῖ Ἐκκλησία. Ὅπου χριστιανικός (ὀρθόδοξος) Ναός, ἐκεῖ Χριστός. Ὅπου Ναός καὶ Χριστός, ἐκεῖ **ἐξωτερικὴ ἀπλότητα**, ἐκεῖ **ἐσωτερικὴ μεγαλοπρέπεια**.

● **Πρῶτος Ναός ἢ Παρθένος Μαρία.** Ταπεινὴ καὶ ἄσημη. Μυστήριον θείας μεγαλειότητος. Ἡ λαμπρότερη **εἰκόνα** στοῦ ταπεινότερου **εἰκονοστάσι**.

● **Δεύτερος Ναός** τοῦ Χριστοῦ **ἢ φάτνη τῆς Βηθλεέμ**, τὸ σπήλαιον τὸ ἀπέριττον γιὰ τὸ ἀπεριγράπτον Μυστήριον. «*Τί γάρ εὐτελέστερον σπηλαίου, τί δέ ταπεινότερον σπαργάνων, ἐν οἷς διέλαμψεν ὁ τῆς Θεότητος πλοῦτος*» (ὕπακοή Χριστουγέννων).

● Πῶς τιμᾶμε σήμερον τὸν Ἰησοῦ Χριστό; Πῶς τὸν τιμᾶμε, λατρεύοντάς Τον στήν ἐκκλησιαστικὴν σύναξιν; Προτρέπει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Μάθωμεν τιμᾶν τὸν Χριστόν, ὡς Αὐτὸς βούλεται, εἰς πένητας ἀναλίσκων τὸν πλοῦτον. Οὐδέ χρεῖαν σκευῶν χρυσῶν ἔχει ὁ Θεός, ἀλλὰ ψυχῶν χρυσῶν. Μὴ τοίνυν τὸν οἶκον κοσμῶν, τὸν ἀδελφὸν θλιβόμενον περιόρα*» (Ε.Π.Ε. 11,64-68). Μετὰ φρασις: Νὰ μάθουμε νὰ τιμᾶμε τὸν Χριστό, ὅπως Ἐκεῖνος θέλει, δηλαδή, προσφέροντας τὸν πλοῦτον στοὺς φτωχοὺς. Δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ χρυσα̃ σκευὴ ὁ Θεός, ἀλλ' ἀπὸ ψυχῆς χρυσῆς ἔχει ἀνάγκη. Εἶναι φοβερό, τὸ μὲν σπῆτι νὰ τὸ στολιζόμε, τὸν δὲ ἀδελφὸν ποὺ ὑποφέρει νὰ τὸν προσπερνᾶμε.

Τί θέλει ὁ Χριστός; Δύο τριάδες τριπλῆς ἀναγκαιότητος θέλει.

● Ἡ πρώτη τριάδα: Ἡ **ἀναγκαιότητα ὡς πρὸς τὸ χῶρον**. Ὁ Ἀχώρητος εὐδοκεῖ νὰ λατρεύεται, νὰ προσκυνῆται σὲ **συγκεκριμένο** χῶρον, στοῦ Ναοῦ.

Τρία τὰ ἀναγκαῖα γιὰ τὸ Ναό:

■ **Πρῶτον, ἢ στερεότητα.** Νὰ χιτίζεται μὲ γερά θεμέλια καὶ καλὰ ὑλικά, ὥστε νὰ μὴ πέσῃ μὲ τὴν πρώτη βροχή. Στερέωσε, Κύριε, τὸ Ναὸ καὶ ἐδραῖωσε τίς ψυχῆς!

■ **Δεύτερον, τὸ μέγεθος** τοῦ Ναοῦ νὰ εἶναι ἀνάλογο μὲ τίς ἀνάγκες τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος. Σὲ χωριὸ μὲ τρακόσιους κατοίκους γιὰ νὰ οἰκοδομηθῇ ὀγκῶδες κτηριακὸ Ναϊκὸ συγκρότημα χωρητικότητος χιλίων ἀνθρώπων;

■ **Τρίτον, ἢ εὐπρέπεια**, ἢ καθαρότητα. Παρακαλοῦμε γιὰ «*τούς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου*», ποτέ ὑπὲρ τῆς **πολυτελείας τοῦ Ναοῦ** καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ποὺ φόρτωσαν στοῦ Ναοῦ τὴ δική τους πολυτελῆ ματαιοδοξία.

Ἡ πολυτέλεια προκαλεῖ. Ὁ Χρυσόστομος τοποθετεῖ πρῶτα τὴν **ἐλεημοσύνη**. Λέει: «*Εἴ τι ἔχεις εἰς πένητα ἀναλῶσαι, ἐκεῖ ἀνάλωσον βέλτιον ἐκεῖ, ἢ ἐνταῦθα*». (Ε.Π.Ε. 15,528). Μετὰ φρασις: Ἄν ἔχῃς κάτι νὰ ξοδέψῃς γιὰ τοὺς φτωχοὺς, ἐκεῖ νὰ τὸ ξοδέψῃς. Καλύτερα ἐκεῖ, στήν ἐλεημοσύνη, παρά ἐδῶ, σὲ κτήριον.

● Ἡ δευτέρα τριάδα: Ἡ τριπλῆ **ἀπλοσύσεις**.

■ **Πρῶτον, στήν ἐμφάνισιν** τῶν Ναῶν, τῶν ἐπίπλων καὶ τῶν σκευῶν του. «*Χρυσῶν ψυχῶν, οὐχὶ χρυσῶν σκευῶν δεῖται ὁ Θεός*» (Ε.Π.Ε. 11,64).

Πολλοὶ θεωροῦν δεῖγμα εὐλαβείας τὸ νὰ κατασκευάσουν χρυσοῦ ἄγιο Ποτήριον, πολυτελῆ σκευὴ καὶ λαμπρὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔπιπλα. Λησιμονοῦν, ὅτι ὁ Ναός δέν εἶναι χρυσοχοεῖο, ἀλλ' εἶναι τὸ σπήλαιον τῆς χάριτος.

Ναός μὲ προκλητικὴ πολυτέλεια ἀπωθεῖ. Ναός μὲ ἱερότητα καὶ ἀπλότητα ἑλκύει. Ἄς ἀκούσουμε καὶ πάλιν τὸν ἱερό Χρυσόστομο: «*Μὴ νομίζωμεν ἀρκεῖν*

ἡμῖν εἰς σωτηρίαν, εἰ χήρας καὶ ὀρφανούς ἀποδύσαντες, ποτήριον χρυσοῦν καὶ λιθοκόλλητον προσενέγκοιμεν τῇ τραπέζῃ... Οὐ γὰρ χρυσοχοεῖον, οὐδέ ἀργυροκοπεῖόν ἐστιν ἡ ἐκκλησία, ἀλλὰ πανήγυρις ἀγγέλων. Οὐκ ἦν ἡ τράπεζα ἐξ ἀργύρου τότε ἐκείνη, οὐδέ τὸ ποτήριον χρυσοῦν, ἐξ οὗ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς ὁ Χριστός τὸ αἶμα τὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τίμια ἦν πάντα ἐκείνα καὶ φρικτά, ἐπειδὴ Πνεύματος ἔγεμεν» (Ε.Π.Ε. 11.62). Μετάφρασις: Ἄς μὴ νομίζουμε, ὅτι ἀρκεῖ γιὰ τὴ σωτηρία μας, νὰ προσφέρουμε χρυσὸ ἅγιο ποτήριον, στολισμένο μὲ πολύτιμους λίθους, ἐνῶ ἐγκαταλείπουμε φτωχοὺς, χήρες καὶ ὀρφανά. Ἡ ἐκκλησία δὲν εἶναι χρυσοχοεῖο οὔτε ἀργυροκοπεῖο, ἀλλ' εἶναι πανηγύρι ἀγγέλων. Τότε, πού ὁ Χριστός ἔδωσε τὸ Αἶμα Του (στό Μυστικὸ Δεῖπνο), δὲν ἦταν ἀργυρῆ ἡ τράπεζα οὔτε χρυσὸ τὸ ποτήριον. Ἦταν φρικτά καὶ τίμια τὰ τελούμενα, ἐπειδὴ ἦταν γεμᾶτα ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιο.

Πολλοὶ γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν πολυτέλεια, μιλάνε γιὰ τὴν Ἁγία Σοφία. Ὅποιος ὁμως βλέπει τὴν Ἁγία Σοφία μὲ τὸ φακό τοῦ σπηλαίου, διερωτᾶται: «Ἡ Ἁγία Σοφία εἶναι ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας ἢ ὁ τάφος τῆς ἀγιότητος στήν Ἐκκλησία;».

Ἀπάντησι δίνει ὁ σπουδαῖος λειτουργιολόγος τῆς ἐποχῆς μας, ὁ ἀρχιμ. Γεωβάσιος Παρασκευόπουλος: «Ἐμμεσος καρπὸς τῆς πολυτελείας ἐκείνης (ἐν τῷ Ναῶ τῆς Ἁγίας Σοφίας) εἶναι ἡ σημερινὴ νέκρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, πού ἐδόθη περισσοτέρα τοῦ πρέποντος σημασία εἰς τὴν διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου διακόσμησιν τῶν Ναῶν, ἤρχισεν ἡ ἐξασθένησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἡ πνευματικὴ αὐτῆς νέκρωσις. Ἡ γάγγραινα τῆς πολυτελείας καὶ ματαιοδοξίας ἀπέπνιξε πᾶσαν πνευματικὴν ἰκμάδα. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἐξειλίχθη εἰς θρησκείαν τύπων καὶ ἐπιδείξεων» («Ἐομνηνετικὴ ἐπιστολὴ ἐπὶ τῆς θείας Λειτουργίας», Πάτρα 1958, σελ. 102).

■ Δεύτερον, στήν ἐμφάνισι τῶν **λειτουργῶν**. Ὁ στολισμὸς τους μὲ χρυσοῦφανα ἀμφια σκανδαλίζει. Τί ντυνόμαστε; Τὴ χάρι ἢ τὴ ματαιότητα; Εἴμαστε νυμφαγωγοὶ ἢ αὐτοθαυμαζόμενοι νυμφιοί; Εἴμαστε λειτουργοὶ ἢ λειτουργοῦμενοι;

■ Τρίτον, στήν ἀπλούστευσι τῶν **ἀκολουθιῶν**.

Ἀκατάλληλος ὁ τρόπος τῶν τελουμένων.

Ἀκατανόητη ἡ γλῶσσα τῶν λεγομένων καὶ ψαλλομένων.

Ἀπλησίαστο τὸ μεγαλεῖο τοῦ λειτουργικοῦ μας πλοῦτου.

Ἄς γίνουμε, λοιπόν, σαφέστεροι, προσιπώτεροι, κατανοητότεροι.

Καὶ ἄς ἀναζητήσουμε τὰ **κλεμμένα... ἱερά μας σκευή!** Ἀναστατώνουμε τὴν ἀστυνομία, ὅταν **ιερόσυλοι** μπαίνουν σὲ Ναοὺς καὶ κλέβουν καὶ ἱερά σκευή. Ἄλλὰ καμμιὰ ἀγωνία, πού μᾶς ἔκλεψαν τοὺς θησαυροὺς μας, δηλαδή, τὰ **παιδιά** μας καὶ τοὺς **νέους** μας. Πότε φροντίσαμε νὰ γεμίσουμε αὐτὰ τὰ σκευή μὲ θεϊκὴ χάρι;

- Νὰ γεμίσουμε τὴ **διάνοιά** τους μὲ πίστι σὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
- Νὰ γεμίσουμε τίς **καρδιές** τους μὲ εὐσέβεια καὶ ἀγάπη.
- Νὰ γεμίσουμε τὴ **ζωή** τους μὲ ἀναστάσιμη ἐλπίδα.

Ἐνοχλοῦνται πολλοὶ γιὰ τοὺς διαρρηκτες, πού κλέβουν τὰ παγκάρια, τὰ χρυσὰ τάματα, τίς ἱερές εἰκόνες. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὁμως μιλάει καὶ γιὰ ἐκεῖνον, πού βλέπει νὰ κλέβουν ἀθάνατες ψυχές, καὶ δὲν συγκινεῖται: «Ἐβλεπες ὅτι κλάπηκε ἀπὸ τὸ σπίτι μου ὄχι χρυσάφι ἢ ἀσήμι ἢ χρυσὸ σκεῦος, ἀλλὰ ἡ σωφροσύνη, ἔβλεπες αὐτόν πού πρὶν ἀπὸ λίγο πῆρε τὸ Σῶμα τὸ τίμιον καὶ κοινώρησε νὰ συγνάξῃ σὲ χώρους τοῦ διαβόλου, καὶ δὲν μίλησες. Γιατί τὸ ἀνέχτηκες; Γιατί δὲν πῆγες νὰ τὸ ἀναφέρῃς στὸν ἱερέα; Καὶ φυσικὰ γι' αὐτὴ σου τὴ στάσι θά σοῦ ζητηθοῦν σοβαρὲς εὐθύνες» (Ε.Π.Ε. 31,326).

Θεολογική σαγήνη† **καθηγητής Στέργιος Ν. Σάκκος**

Ξημερώνοντας τό Πάσχα (15 Ἀπριλίου) ἀναχώρησε γιά τούς Οὐρανούς ὁ φλογερός ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου καί τῆς Ἐκκλησίας Στέργιος Ν. Σάκκος, καθηγητής τῆς Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης στό Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης. Γεννημένος τό 1930 στό Πολυνέρι - Γρεβενῶν, σαγηνεύθηκε ἀπό τόν θερμουργό κήρυκα τότε (1945) Γρεβενῶν π. Αὐγουστίνου Καντιώτη. Ἀφιερώθηκε ὀλόψυχα στόν Κύριο.

Τό ἔργο του πολὺπλευρο, ἀπίστευτο σέ πλοῦτο χαρίτων.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία, στήν Ἀναστάσιμη ἀτμόσφαιρα, τελέστηκε τῆ Δευτέρα τοῦ Πάσχα στόν ἱ. Ναό Ἀναλήψεως τῆς Ἀδελφότητας «Χριστ. Ἐλπίς» στό Φίλλυρο (Θεσσαλονίκης). Συμμετείχαν οἱ Μητροπολίτες Θεσσαλονίκης Ἀνθιμος, Φλωρίνης Θεόκλητος καί Νεαπόλεως (ὁ ἐπιχώριος) Βαρνάβας. Ἐτάφη δίπλα ἀπό τό ἱερό βῆμα τοῦ Ναοῦ.

Μεταξύ ἄλλων μίλησε καί ὁ ἱεροκῆρυξ π. Δανιὴλ Ἀεράκης, συνδεόμενος μέ τόν μεταστάντα παιδιόθεν. Δημοσιεύουμε τή σύντομη ὁμιλία του.

Πρὶν ἀπό 65 χρόνια ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ὁ μοναδικός στήν ἐποχή μας κήρυκας, ὁ πατήρ Αὐγουστίνος Καντιώτης, φύτεψε μέ πίστι καί ζῆλο ἓνα δέντρο στά Γρεβενά. Πρόκειται γιά τό δέντρο τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ ἴδιος μέ τή μαρτυρική του πορεία ἔδειχνε νά εἶναι ὄντως «σύμφυτος τῶ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ» (Ρωμ. στ' 5).

● Τό δέντρο, πού φύτεψε ὁ νέος αὐτός ἅγιος Κοσμάς στά Γρεβενά, ρίζωσε βαθειά καί ἀπέδωσε καρπούς. Καί ὅλοι τό ξέρουμε, ὅτι ὁ πρῶτος καρπός τῆς ἀφυπνιστικῆς ἀναστάσιμης σάλπιγγας τοῦ π. Αὐγουστίνου ὑπῆρξε ὁ ἀδελφός μας Στέργιος.

● Ἄν ὁ Χριστός, κατά τόν ἀπ. Παῦλο, εἶναι «ἡ ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων» (Α' Κορ. ιε' 20), ὁ πρῶτος καρπός τῆς Ἀναστάσεως, ἡ «ἀπαρχή τῶν θεολογικῶν καρπῶν» τοῦ Ἀναστασίμου κηρύγματος τοῦ π. Αὐγουστίνου ἦταν ὁ Στέργιος Σάκκος. Ἀπαρχή τῆς πνευματικῆς καρποφορίας τῶν Γρεβενῶν· αὐτός καί μιά μικρή εὐλογημένη ὁμάδα, πού εἰσέτι προσφέρουν τή γλυκύτητα τῆς Ἀναστάσεως στό λαό τοῦ Θεοῦ.

● Ἄν ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ γενικά εἶναι ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων, ἡ ἀρχή τῆς νέας ζωῆς, τῆς Ἄνω Ἱερουσαλήμ, τῆς «ἄλλης βιοτῆς», ὁ ἀδελφός μας Στέργιος στήν αὐγή τῆς Ἀναστάσεως, στή ροδαυγή τοῦ Πάσχα, ἀξιώθηκε νά περάση τό κατώφλι τῆς ἀλλαγῆς, διαβαίνοντας, περνώντας ἀπό τό νῦν στό αἰεί, ἀπό τή γῆ στόν Οὐρανό, ἀπό τά πρόσκαιρα στά αἰώνια.

● Ἄν οἱ ἀναστάσιμοι καρποὶ τοῦ πατρός Αὐγουστίνου, τά πνευματικά του παιδιὰ εἶναι πολλὰ, δέν εἶναι ὑπερβολή, ὅτι ὁ Στέργιος ὑπῆρξε ὁ «πρωτότοκος». Ἔτσι τόν θεωροῦμε ὅσοι συζήσαμε στήν πανδαισία τοῦ σεβαστοῦ ἐκείνου πατρός καί ἐπισκόπου.

● Ἄν ὁ Χριστός εἶναι «πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν» (Κολοσ. α' 18) καί «πρωτότοκος ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» (Ρωμ. η' 29), ὁ ἀδελφός Στέργιος ἀγάπησε καί τόν Πρωτότοκο τῆς Ἀναστάσεως, τόν Κύριο Ἰησοῦ, καί τούς ἀδελφούς τοῦ Ἰησοῦ. Καί τώρα πρῶτος ἀπό μᾶς πορεύεται στήν Ἐκκλησία «τῶν πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς» (Ἀποκ. ιβ' 23).

● Στήν πορεία τῆς ζωῆς σου, ἀδελφέ Στέργιε, εἶχες ὡς ὄραμα τήν Οὐράνια πόλι. Στήν

Γνωριμία μέ τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β' ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Μπροστά στον Κύριο

Β' Κορ. ε' 11-12

Ἐπιδοκιμασία διδασκαλίας (στ. 11)

Βλέπει πρὸς τὸν οὐρανὸ ὁ ἀπ. Παῦλος. Δέν τὸν βλέπει φυσιολογικά, ὅπως ἐκεῖνοι, πού ἐξετάζουν τὸ ἀστρικό σύμπαν καί θαυμάζουν τὴν ἄρμονία του. Σέ ἄλλη περίπτωση ρίχνει καί ὁ Παῦλος τέτοιες ματιές στὸν θαυμαστό οὐρανὸ καί ἀποδεικνύει ἔτσι τὴν ὑπαρξί τοῦ ἀοράτου Δημιουργοῦ, πού κρύβεται πίσω ἀπὸ τὴν ὄρατὴ κτίσι (Ρωμ. α' 20).

● Δέν βλέπει τὸν οὐρανὸ καίρικα, γιὰ νά προβλέψη τὰ καιρικά φαινόμενα, ὅπως ἔκαναν ἀπὸ τότε. «Θά ἔχουμε -ἐλεγαν- καλοκαιρία, διότι “πυρράζει ὁ οὐρανός”, ἢ θάχομε κακοκαιρία, διότι “στιγνάζει ὁ οὐρανός”» (Ματθ. ιστ' 2-3).

● Δέν ἔβλεπε τὸν οὐρανὸ, γιὰ νά ξανακάνη ἐκεῖνο τὸ ἐρώτημα: «Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;» (Ρωμ. ι' 6).

● Δέν ἔβλεπε τὸν οὐρανὸ μέ θρησκευτικὴ περιέργεια καί πολυπραγμοσύνη, ἐρευνώντας γιὰ τὸ πῶς εἶναι τὰ οὐράνια πράγματα. Ἄλλωστε ὁ ἴδιος ἦταν ὁ μόνος ἄνθρωπος, πού δέν εἶχε ἴκνος τέτοιου προβληματισμοῦ. Εἶχε ἤδη ἀνεβῆ στὸν οὐρανὸ. Τόν εἶχε καλέσει ὁ Οὐράνιος στὰ οὐράνια. Εἶχε ζήσει πραγματικὴ ὄπτασι τῆς ὑπερκοσμίου πραγματικότητας, ὅπως ἀναγκάστηκε ν' ἀποκαλύψη

πορεία πρὸς τοὺς δικούς σου Ἐμμαούς εἶχες συμπορευόμενον τὸν Ἰησοῦν τῆς Ἀναστάσεως. Σοῦ μιλοῦσε γιὰ τίς Γραφές καί ἀπὸ τίς Γραφές. Ὅλο καί περισσότερο σοῦ «διήνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς» καί σοῦ «ἐκαίγε τὴν καρδιά» καί σοῦ φώτιζε τὴ διάνοια. Καί σέ ἔκανε νά Τόν παρακαλῆς: «Μεῖνον μεθ' ἡμῶν». Καί ὕστερα ἀκούγεις τὴ φωνή Του: «Στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου» (Λουκ. κβ' 32)..

● Εἶπες κάποτε καί σύ μαζί μέ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἐκ Γρεβενῶν, τότε πού ἀστράψε βροντερό καί ἀφυπνιστικό τὸ Εὐαγγελικό κήρυγμα: «Ἐκ Γρεβενῶν τό φῶς!» Καί πῆρες τό φῶς τοῦ Χριστοῦ καί τό μετέδωσες σέ ἑκατομμύρια ψυχές, σέ πόλεις καί χωριά, σέ Ναούς καί σέ αἶθουσες, στήν πανεπιστημιακὴ ἔδρα, ἀλλά καί στὸν καθηλωμένο στό κρεββάτι τοῦ πόνου.

Καί ἀξιώθηκες: Τῆ μέρα, πού οἱ πιστοὶ καλοῦνταν ἀπὸ τοῦ λειτουργοῦ τό στόμα μέ τό «Δεῦτε λάβετε φῶς», ἐσύ ἀπὸ ἀγγελικὰ χεῖλη

ν' ἀκούσης: «Δεῦρο, δοῦλε τοῦ Χριστοῦ, καί λάβε τό φῶς ἐκ τοῦ ὄντως Ἀνεσπέρου Φωτός».

● Πολλά τὰ θεολογικά καί ἐποικοδομητικά σου βιβλία. Μά τώρα ζῆς τὴν πραγματικότητα ἀπὸ τό πρῶτο σου βιβλίο, πού νεαρός ἔγραψες γιὰ τοὺς ἀγ. Τεσσαράκοντα μάρτυρες: «Δριμύς ὁ χειμῶν, ἀλλά γλυκὺς ὁ παράδεισος».

Ἦρθε κάποτε βαρυχειμωνιά στήν πορεία σου. Μά δέν σέ ἄφησε ὁ Κύριος. Σέ ἔβγαλε στήν ἀνοιξι. Καί τώρα ζῆς τό θερισμό, τὴ γλύκα τοῦ Παραδείσου.

Τώρα ἀνήκεις πλέον σ' ἐκείνους, πού ἀναφέρει ἡ Ἀποκάλυψις, πού τό βιβλίο τῆς ὑπῆρξε ἢ τελευταία σου ἐρμηνευτικὴ προσέγγις: «Ὁφονται τό πρόσωπον αὐτοῦ καί τό ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν, καί νύξ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, καί χρεῖαν οὐκ ἔχουσιν λύχνου καί φωτός ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτιεῖ αὐτούς, καί βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων» (κβ' 4-5). Ἀμήν.

σέ άλλο κεφάλαιο (12ο) τῆς δευτέρας πρὸς Κορινθίους.

● Στό σημεῖο πού ἐρμηνεύουμε (5ο κεφάλαιο), βλέπει τὸν οὐρανὸ μέ βλέμμα τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐκεῖ βρίσκεται ἡ ἀχειροποίητος οἰκία, ἡ αἰώνια.

Ἡ σκέψις τῆς Κρίσεως κάνει ἀκόμα καὶ τὸν Παῦλο νά κυριαρχῆται ἀπὸ φόβο. Ἄλλωστε ποῖος εἶναι τέλειος; Ὁ Χριστὸς εἶναι ἀγάπη καὶ ἀγαπῆς, ἀλλ' εἶναι καὶ φοβερὸς.

Ὡς Ἀγάπη στὴν πρώτη Του παρουσία ἔδωσε τὸν ἑαυτὸ Του, γιὰ νά μᾶς ἐξαγοράσῃ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ τὸ θάνατο.

Ὡς φοβερὸς Κριτὴς τῆς δευτέρας παρουσίας θά κρίνῃ μέ τὴ ζυγαρία τῆς δικαιοσύνης ὅλους.

Ὁ φόβος τοῦ Κυρίου, πού εἶναι μισθαποδότης, κάνει τὸν ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου, τὸν Παῦλο, νά ἐργάζεται μέ ζῆλο καὶ εὐκρίνεια. Λέει στὸν ἐπόμενο στίχο: *«Εἰδότες τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθωμεν, Θεῶ δέ πεφανερῶμεθα, ἐλπίζω δέ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι»* (στ. 11). Ἀπόδοσις στὴν ἀπλοελληνική: *«Ξέροντας, λοιπόν, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι φοβερὸς, διδάσκουμε καὶ διαφωτίζουμε τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἔχουμε τὴν ἐπιδοκιμασία τοῦ Θεοῦ. Πιστεύω δέ, ὅτι ἔχουμε καὶ τὴν ἀναγνώρισι καὶ τὴν ἐπιδοκιμασία τῶν συνειδήσεων σας»*.

Τρεῖς συνήγοροι (στ. 11)

Ὅταν κάποιος ἔχει παραπεμφθῆ σέ δίκη, ἐτοιμάζεται. Βρίσκει καλοὺς συνηγόρους καὶ ἐνεργεῖ ἔτσι, ὥστε νά φανερωθῆ ἕτοιμος, ὅσο γίνεται, μπροστὰ στοῦ δικαστήριου. Ὁ ἀπ. Παῦλος ἔχει πάντοτε μπροστὰ του τὴν Κρίσι τῆς «ἐπιφανοῦς ἡμέρας» (Α΄ Τιμ. στ' 14. Β΄ Τιμ. δ' 8).

Ὅλοι θά φανερωθοῦμε μπροστὰ στοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς θά φανερωθῆ μπροστὰ σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους «ἐν δόξῃ» (Κολοσ. γ' 4). Ἡ φανέρωσις μπροστὰ στοῦ Θεοῦ γίνεται ἀπὸ τώρα. Κάθε ἐνέργεια γίνεται μπροστὰ σέ τρία μάτια:

Τὸ ἕνα εἶναι τοῦ Θεοῦ, τὸ ἄλλο τῆς συνειδήσεως, τὸ τρίτο τῶν ἀνθρώπων.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ξέρει ὁ Παῦλος καὶ ἀγωνίζεται νά φανερώνῃ τὸ Εὐαγγελίῳ του στοὺς ἀνθρώπους, ὥστε νά ἔχῃ παρησία κατὰ τὴ φανέρωσί του στοῦ φοβεροῦ βῆμα. Ὁ πιστὸς καλεῖ σέ ἐργήγοροι τὴν ψυχὴ του: *«Ψυχί, τὰ ὧδε πρόσκαιρα, τὰ δέ ἐκεῖ αἰώνια ὀρῶ τὸ δικαστήριον, καὶ ἐπὶ θρόνου τὸν Κριτήν, καὶ τρέμω τὴν ἀπόφασιν· λοιπόν σπουδῆ ἐπίστρεψον ἢ κρίσις ἀσυγκώρητος»* (κάθισμα Δευτέρας πλ. α΄).

● Ὁ πρῶτος συνήγορος εἶναι ἡ συνειδήσις μας. *«Εἰδότες τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀν-*

θρώπους πείθωμεν, Θεῶ δέ πεφανερῶμεθα, ἐλπίζω δέ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι» (στ. 11). Βαδίζουμε μέ φόβο, ὥστε νά μᾶς ἀποδοκιμάσῃ ὁ ἑαυτοῦ μας.

Ὁ Κύριος μᾶς βλέπει. Πῶς θά ἀξιωθοῦμε νά πᾶμε στοῦν οὐρανὸ, ἂν δέν προσπαθήσουμε τὴ γῆ νά τὴν μεταβάλουμε σέ οὐρανὸ; Πῶς θά ζήσουμε τὴ χαρὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἂν ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ δέν βιώνουμε τὴν ἐν Χριστῷ εἰρήνη καὶ χαρὰ;

● Ὁ δεύτερος συνήγορος εἶναι οἱ ἄνθρωποι. Καὶ γενικώτερα μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους πρέπει νά λάμπουμε ὡς φῶς Χριστοῦ (Ματθ. ε' 14). Ἄλλ' εἰδικώτερα συνήγοροί μας στοῦ δικαστήριου τοῦ Κυρίου θά εἶναι ὅσοι εἶδαν στοῦ πρόσωπό μας τὴν ἀγάπη καὶ τὴ δικαιοσύνη.

Αὐτὰ δέν γίνονται «πρὸς τὸ θεαθῆναι» (Ματθ. στ' 1), ἀλλὰ γίνονται «ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων». Ἡ ταπεινώσις εἶναι ἐσωτερικὴ κατάστασις, πού ὄχι μόνο δέν ἐμποδίζει, ἀλλ' ἐπιτείνει κάθε ἐνέργεια στοῦ κῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Ταπεινώσις γιὰ τὸν ἥλιο δέν εἶναι νά κρύψῃ τίς ἀκτίνες του!

Ταπεινώσις γιὰ τὸ χριστιανὸ δέν εἶναι, νά κρύβῃ τὸ λόγο του, νά σκιαζῇ τὴν ἀρετὴ, νά μὴ λειτουργῇ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. *«Εἰδότες τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθωμεν, Θεῶ δέ πεφανερῶμεθα, ἐλπίζω δέ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι»* (στ. 11).

Θέλει ὁ ἀπόστ. Παῦλος νά φανερώνεται ὁ Ἰησοῦς στὴ ζωὴ του. Νά μὴ δίνῃ, δηλαδή κανένα «πρόσκομμα» (Ρωμ. ιδ' 13). Νά μὴ δίνῃ «ἐγκοπὴν τινα» (Α΄ Κορ. θ' 12). Ὅχι μόνο νά μὴ γκρεμίζῃ συνειδήσεις, ἀλλὰ συνεχῶς νά οἰκοδομῇ.

Πῶς θά πείσουμε τὸν Θεό, ὅτι εἶναι δικὸς μας καὶ εἴμαστε δικοί Του, ἂν δέν πείθουμε ἀνθρώπους γιὰ τὸ Θεό; *«Εἰδότες τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθωμεν»* (στ. 11).

Πῶς θά λάβουμε τὴν ἀχειροποίητη οἰκοδομὴ στὴ βασιλεία Του, ἂν δέν ἔχουμε βάλῃ ἕνα λιθαράκι στὴν Ἐκκλησίᾳ Του; Ἄν δέν ἔχουμε συνεργήσῃ στὴν οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν (Ἰεφ. δ' 12);

● Ὁ σπουδαιότερος συνήγορος, εἶναι ὁ Θεός. Κριτὴς καὶ συνήγορος μαζί. Οἱ πιστοὶ ἀγωνίζονται ν' ἀρέσουν στοῦν Θεό. Σάν νά λένε:

—Κύριε, δέν μέ ἐνδιαφέρει τί λέει ὁ κόσμος. Ἐσύ μέ ἐνδιαφέρεις! Ἐσύ εἶσαι τὸ ἀφεντικό! Ἐσύ μέ ἔχεις καλέσει στὴ βασιλεία Σου! Ἀξιώνέ με, κάθε ἐνέργειά μου νά ἔχῃ τὴ δική Σου ἐπιδοκιμασία, ἔστω καὶ ἂν ὁ κόσμος ὅλος μέ ἀγνοῇ ἢ καὶ μέ φτύνῃ.

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Μετάθεσις εὐθυνῶν

Φιά όλα οι άλλοι φταίνε! Για τήν ἀκαταστασία τοῦ σπιτιοῦ φταίει ὁ ἄντρας, λέει ἡ γυναίκα. Αὐτός, «ὁ προκομμένος», μοῦ κατέστρεψε τό σπίτι! Τί ἴδιο λέει καί ὁ ἄντρας: Αὐτή φταίει γιά όλα, ἡ γλωσσού, ἡ ἀχαϊρευτή!

● Καί ἂν ξανοιχτοῦμε στόν κύκλο τῆς κοινωνίας ἢ τῆς πολιτικῆς, δέν θά δοῦμε τήν εὐθύτητα τῆς παραδοχῆς τῆς εὐθύνης. Γιά όλα οι άλλοι φταίνε, ἐμεῖς, τό κόμμα μας, ἡ θρησκευτική ἢ πολιτική μας παρέα, σέ τίποτε δέν φταίει!

● Καί ἂν μποῦμε στό χριστιανικό χῶρο, εἴμαστε ἐτοιμοί νά κάνουμε μετάθεσις εὐθυνῶν. Κανείς σχεδόν δέν παραδέχεται, ὅτι ἡ δική του ἡ ζωή, ὅπως ὄλων, εἶναι «ἱστορία λαθῶν καί παθῶν». Λέμε, ὅτι ὁ ληστής ἔγινε πρῶτος κάτοικος τοῦ παραδείσου, μά δέν λέμε τή βασική αἰτία.

Δέν μπήκε στόν παράδεισο, ἐπειδή σωστά θεολόγησε γιά τό πρόσωπο τοῦ Ἐσταυρωμένου, οὔτε γιατί προσευχήθηκε νά τόν θυμηθῆ ὁ Χριστός «ἐν τῇ βασιλείᾳ» Του. Κυρίως μπήκε γιά τά λόγια, πού εἶπε στόν ἄλλο ληστή: «Καί ἡμεῖς μέν δικαίως· ἄξια γάρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν» (Λουκ. κγ' 41). Ὅσες φορές καί ἂν ὁμολογήσουμε τόν Χριστό καί τήν ἀναμαρτησία Του, ἂν δέν ὁμολογήσουμε τή δική μας ἀμαρτωλότητα, ὁ παράδεισος μένει γιά μᾶς κλειστός.

● Καί ἂν περάσουμε στόν ὀρθόδοξο χῶρο, θ' ἀκούσουμε τά πλέον παράδοξα γιά μεταθέσεις εὐθυνῶν.

Ἐμεῖς; Σέ τίποτε δέν φταίμε. Ὁ Διάβολος τά φταίει όλα. Λές καί θά μπορούσε νά ἐνεργήσῃ μέ μονόλογο ὁ Διάβολος, χωρίς τό διάλογο μαζί μας. Μαζί του ἄνοιξε τό διάλογο ἡ Εὐα, καί ὕστερα ἔρριξε τίς εὐθύνες στό Διάβολο. Λέει σχε-

τικά ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ταῦτα πάντα εἴρηται, οὐχ ἵνα τόν διάβολον ἐγκλημάτων ἀπαλλάξω, ἀλλ' ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσω τῆς ραθυμίας. Καί γάρ σφόδρα βούλεται ἐκεῖνος τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων ἐπ' αὐτόν ἄγειν τήν αἰτίαν, ἵνα ταύταις ταῖς ἐλπίσι τρεφόμενοι, καί πᾶν εἶδος κακίας ἐπιόντες, πολλήν αὐξήσωμεν καθ' ἑαυτῶν τήν κόλασιν, οὐδεμιᾶς τυγχάνοντες συγγνώμης ἀπό τοῦ μετατιθέναί ἐπ' αὐτόν τήν αἰτίαν· ὥσπερ οὖν οὐδέ ἡ Εὐα ἔτυχε» (Ε.Π.Ε. 31,90). Μετάφρασις: Ὅλα αὐτά σᾶς τά εἶπα, ὄχι γιά νά ἀπαλλάξω ἀπό τήν κατηγορία τόν διάβολο, ἀλλά γιά νά σᾶς λευτερώσω ἀπό τή ραθυμία. Ἄλλωστε ὁ διάβολος εἶναι ἐκεῖνος, πού ἐπιθυμεῖ πολύ νά ἐπιρρίπτουμε σ' αὐτόν τίς εὐθύνες τῶν δικῶν μας ἀμαρτημάτων, ὥστε νά τρεφώμαστε μ' αὐτή τήν ἐλπίδα καί νά διαπράττουμε κάθε εἶδος κακία· ἔτσι αὐξάνουμε μόνοι μας τήν εὐθύνη μας καί τή βαρειά μας τιμωρία. Καθόλου δέν συγ-

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἄγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἑπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννῶν 6 - Μοσχάτο

Ἐτήσια συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδά καί Αὐστραλίας: δολάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

χωρούμαστε με την μετάθεσι τῆς εὐθύνης γιά τά ἀμαρτήματά μας στό διάβολο, ὅπως τό ἔκανε καί ἡ Εὐα καί γι' αὐτό δέν συγχωρήθηκε.

● Καί ὅταν γιά τήν πνευματική μας «κακομοιριά» δέν ἀρκοῦν οἱ αἰρετικοί, οἱ ἄθεοι, οἱ ἀσεβεῖς, ὁ Διάβολος, τότε διεισδύουμε σέ σκοτεινά... τοῦνε! Φταῖνε, λέμε, οἱ σκοτεινές δυνάμεις! Αὐτές κινοῦν τά νήματα τοῦ κακοῦ!

● Κανείς φυσικά δέν ὑποτιμᾷ τό κακό, πού γίνεται ἀπό ἄλλους, ἀπό πειρασμούς, ἀπό τή σύγχρονη τεχνολογία, ἀπό ἄθεους, ἀπίστους καί αἰρετικούς, ἀπό τό Διάβολο καί ἀπό «σκοτεινές» δυνάμεις. Μά ἂν μείνουμε σ' αὐτά, τότε ὑποτιμᾶμε τήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία καί κοιμίζουμε τή συνειδησί μας.

Ὁ χριστιανός δέν μεταθέτει τίς εὐθύνες. Γιά ὅλα, παραδέχεται, ὅτι φταίει αὐτός. Τό πολύ-πολύ νά χρησιμοποιοῦμε πληθυντικό ἀριθμό: «Πολλά πταίωμεν ἅπαντες» (Ίακ. γ' 2).

Παρ' ὀλίγον πρωθυπουργός! Ἐπέλεξε τή φυλακή!

Ἰέν τήν ἐπέλεξε τή φυλακή. Προφυλακίστηκε κυρίως γιά κατάχρησι δημοσίου χρήματος. Πρόκειται γιά τόν κ. Ἄκη Τσοχατζόπουλο. Τυφλό ὄργανο τοῦ ἰδρυτῆ τοῦ ΠΑΣΟΚ. Σ' ὅλες σχεδόν τίς κυβερνήσεις τοῦ ΠΑΣΟΚ ὑπουργός σέ ὑπουργεῖα τέτοια, πού εὐκολα ὁ ἐπιρ-

ρηπῆς σέ κλοπή καί νεοπλουτισμό μπορεῖ νά εἰσπράξει **ἀνυπολόγιστες «μίξες»**.

● Σάν πέθανε ὁ ἰδρυτής τοῦ κόμματός του, μέ τό γνωστό του ὑπεροπτικό, ἀλλά καί ἀσαφές ὕφος, πρόβαλε τόν ἑαυτό του, διεκδικώντας τήν ἀρχηγία καί δι' αὐτῆς τήν **πρωθυπουργία**. Ἄν ὑποθέσουμε, ὅτι δέν κέρδιζε τότε τήν ἀρχηγία ὁ κ. Κ. Σημίτης, θά εἶχαμε γιά ἐφτά περίπου χρόνια πρωθυπουργό τόν κ. Ἄκη!

● Κανένας τώρα, παντελῶς κανένας, ἀπό τοὺς **πρώην «συντρόφους»** του δέν γυρνάει νά ρίξη ἕνα βλέμμα συμπάθειας στόν κ. Τσοχατζόπουλο. Κανένας δέν πάει μάρτυρας ὑπερασπίσεώς του.

● Θέλησε νά κερδίση μέ τοὺς τρόπους, πού οἱ μίζαδόροι ξέρουν, πολλά σπίτια, πολλά ἑκατομμύρια εὐρώ. Θέλησε, ὅπως σημειώνει δημοσιογράφος τῆς «Καθημερινῆς», «*σίγουρος πὼς ἡ πολιτική τοῦ προσέφερε ἄτρωτο θώρακα, νά ἐπιλέξῃ ἕνα δημόσιο βίο, πού ἀποκάλυπτε ὑπερμετρα ἀλαζονική ἀνωριμότητα. Τίποτε ἄλλο δέν ἔκανε, παρά μεγάλη ζωή. Δύσκολα πείθει, πὼς οἱ θορυβωδῶς σπάταλοι γάμοι του καί οἱ μεγιστανικές ἀγορές του στηρίχθηκαν στίς οἰκονομίες του*» (18 Ἀπρ. 2012).

● Στήν τρίτη εὐρισκόμενος ἡλικία παντρεύτηκε μιά κατὰ **35 χρόνια μικρότερή του!** Τήν ἔσυρε ἢ τόν ἔσυρε; Ἐνα εἶναι σίγουρο, ὅτι τώρα τήν σέρνει στό καινούργιο πάντρεμά του, τῆς **ἐσχάτης αἰσχύνης**.

● Ἀνακουφίστηκε τό **δημόσιο αἰσθημα**, πού ἐπί τέλους ἕνας πολιτικός, πού πλοῦτισε ἀπό τό μαῦρο χρήμα τῆς πολιτικῆς προφυλακίστηκε; Θά συνεχιστῇ τό ἔργο τῆς **δικαιοσύνης** γιά τόν ἐντοπισμό καί ἄλλων «ἐραστῶν» τοῦ κρατικού χρήματος; Θά γίνη τό πάθημα τοῦ κ. Ἄκη **μάθημα** γιά τοὺς πολιτικούς καί τοὺς κρατικούς ὑπαλλήλους, νά μή κλέβουν;

Ἄπαντήσεις μέ βεβαιότητα δέν ἔχουμε. Ἐνα τό βέβαιο: Ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου, πού γιά μιά ἀκόμα φορά ἐπιβεβαιώνεται: «*Ἄγε νῦν οἱ πλοῦσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίας ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις*» (Ίακ. ε' 1).

Ἄν μποροῦν οἱ συνδρομητές

Θά διευκολυνθῇ ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ μας, ἂν οἱ φίλοι ἀναγνώστες στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) γιά τό νέο ἔτος 2012.

● Στό λογαριασμό:
0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.
IBAN: GR 7902602360000390100353548

● Στό λογαριασμό:
123002002008865 ALPHA BANK.
IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

● Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**

● Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμα στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρὶς τή λέξι Περιοδικό).

Δυό επέτειοι!

Φέτος συμπληρώνονται εκατό χρόνια από μιὰ **ἑνδοξή** σελίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καί πενήντα χρόνια ἀπό μιὰ **μαύρη** σελίδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου στὴν Πατρίδα μας.

■ **1912 - 2012!** Ἐκατό χρόνια ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοὺς **Βαλκανικοὺς** πολέμους. Τί νὰ πρωτοθυμηθῆ κανεῖς:

- Τὴ ναυμαχία τῆς **«Ἑλλης»**, στὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων, μέ κυβερνήτῃ τὸν ἥρωικό Παῦλο Κουντουριώτῃ;

- Τὴν **ὁμοφυλία** τῶν Ἑλλήνων, πού μέριασαν κομματικές διαφορές καί ἐνωμένοι ἐξώρμησαν γιὰ τὸ ἀπίστευτο κατόρθωμα, βλέποντας τὴν τότε ὁμοφωνία τῶν ἀρχηγῶν τους, τοῦ βασιλιᾶ Κωνσταντίνου καί τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἑλ. Βενιζέλου;

- Τὸν ἥρωισμό τῶν **ἐνόπλων μας δυνάμεων**, πού μέ ἀτελῆ μέσα, κυριολεκτικά καλπάζοντας, ἀπελευθέρωναν τὸν ἕνα τόπο μετὰ τὸν ἄλλον, τὴν Ἠπειρο, τὴ Μακεδονία, τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου, τὴν Κρήτῃ;

- Τὸ **θαῦμα** τοῦ Θεοῦ, πού εὐδόκησε νὰ ἀπελευθερωθῆ ἡ Θεσσαλονίκη ἀκριβῶς τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τοῦ πολιοῦχου τῆς ἀγίου Δημητρίου; Ποιά στ' ἀλήθεια θὰ ἦταν ἡ πορεία τῆς Ἑλλάδος, ἂν γιὰ λίγες ὥρες δέν ἔμπαιναν οἱ Ἑλληνες γρηγορότερα ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους στὴ Θεσσαλονίκη;

Γιὰ ὅλα αὐτὰ, καί γιὰ τόσα ἄλλα, πού στίς σελίδες τῶν Βαλκανικῶν πολέμων μέ χρυσὰ γράμματα εἶναι χαραγμένα, ἄς δοξάζουμε συνεχῶς τὸν παντοδύναμο Θεό. Ἡ Ἑλλάδα χωρὶς τὸν Χριστό δέν θὰ ζήσει.

■ **1962 - 2012!** Πενήντα χρόνια ἀπὸ τὴ μέρα, πού πένθισε, ὅσο ποτέ ἄλλοτε, τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

- **Ἐκλογή Ἀρχιεπισκόπου** σκίασε τὸν ἥλιο τῆς χαρᾶς. Οἱ πιστοὶ ἔκρυσαν τὰ πρόσωπά τους ἀπὸ αἰσχύνῃ. Οἱ ἀσεβεῖς βγήκαν στοὺς δρόμους καί στὰ δημοσιογραφικά μπαλκόνια καί ἐνέπαιζαν

τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐξ αἰτίας τοῦ ἐκλεγέντος προσώπου.

- Κάθε κληρικός, πού κυκλοφοροῦσε στοὺς δρόμους, εἰσέπραττε τὸ φτύσιμο, ἐνῶ τοῦ ἀλλάζαν καί... τὸ ὄνομα! Ἰάκωβε! Ἰάκωβε!... ἔτσι τὸν φώναζαν.

- Ἡ 13ῃ Ἰανουαρίου 1962 παρέμεινε μελανή σελίδα γιὰ τὸν τρόπο, πού ἡ πλειοψηφία τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ψήφισε. Ἐπέλεξε γιὰ Ἀρχιεπίσκοπο ἕνα πρόσωπο, πού πρὸ τῆς ἐκλογῆς φυλλάδια ἐνυπόγραφα εἶχαν γεμίσει τὴν Πρωτεύουσα, μέ τὸν τίτλο: **«Ζητοῦμεν ἄνδρα!»**

- Ἀπὸ τίς 13 Ἰανουαρίου μέχρι τίς 14 Φεβρουαρίου «σκότος ἐγένετο» ἐπὶ «πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν». Τελικά ὁ Ἰάκωβος ἀναγκάστηκε νὰ παραιτηθῆ. Σεβάσμιος Μητροπολίτης, ὁ **Φιλίππων Χρυσόστομος**, ἐξελέγη ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ἐτσι ἐκόπασε ἡ θύελλα.

■ Ἄν ἡ ἥρωικὴ ἐπέτειος τῶν Βαλκανικῶν πολέμων ἀπαιτεῖ, ἡ Μακεδονία νὰ εἶναι **Ἑλληνική**, ἡ μαύρη ἐπέτειος τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἐκλογῆς τοῦ 1962 ἀπαιτεῖ, ἡ Ἐκκλησία νὰ μὴ καταντήση **«Ἐκκλησία τῶν.....»**, ὅπως βροντοφώναξε σέ συλλαλητήριό τὸ 1965 ὁ ἥρωικός ἱεροκῆρυκας π. Αὐγουστῖνος Καντιώτης. Τὰ ἀποσιωπητικά κρύβουν τὴ λέξι, πού ὁ λαὸς χαρακτηρίζει τοὺς **ὁμοφυλόφιλους**.

- Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος σήμερα στὴν Ἐκκλησία προέρχεται ἀπὸ τοὺς **«κουσουριασμένους»**. Ἄς ξυπνήσουν οἱ **σεμνοὶ ἄνδρες** τῆς Ἱεραρχίας. Τὸν δικό τους ἐφησυχασμὸ ὑπάρχει φόβος νὰ τὸν ὑπερκεράση ἡ θηλυπρεπῆς εὐγένεια ἱκανῶν (στὸν ἀριθμὸ) ἀτόμων.

- Ἀλλοίμονο, ἂν ἡ Ἐκκλησία μας ξαναζήσει τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1962!

Φιλανθρωπία μέ τὸν... Διάβολο;

Η Ἐκκλησία εἶναι τὸ **πλήρωμα τῆς ἀγάπης**. Δέν χρειάζεται συμμαχίες προκειμένου νὰ ὀργανωθῆ τὴ «λογία» τῆς, νὰ τελέσῃ τὸ φιλανθρωπικό της ἔργο. Ἄν ὁ ἀπόστ. Παῦλος δέν δέχτηκε στοὺς Φιλίππους (Πράξ. ιστ' 17-

20) τό συνεταιρισμό μέ τό... Διάβολο σέ θέμα... ὀρθῆς πίστεως, ἡ Ἐκκλησία δέν συνεταιρίζεται σέ ἔργα πίστεως καί ἀγάπης μέ δαιμονικούς ἀνθρώπους.

- Τίς μέρες τῶν ἑορτῶν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δέχτηκε, μέ καλή πρόθεσι, νά συνεργαστῆ μέ τόν τηλεοπτικό σταθμό **ΣΚΑΙ**, ὅπως καί μέ ἄλλους φορεῖς, στή συγκέντρωσι τροφίμων καί χρημάτων γιά τούς φτωχοῦς, ἡμεδαπούς καί ἀλλοδαπούς.

- Ἄγιος ὁ σκοπός τῆς Ἐκκλησίας. Δόλιος ὅμως ὁ σύμμαχος τῆς, τό ΣΚΑΙ. Ἀπό τή μιὰ μεριά μέ τήν Ἐκκλησία βοήθεια στούς φτωχοῦς.

Καί ἀπό τήν ἄλλη μεριά σταύρωμα τῆς Ἀλήθειας, πού λέγεται Ἰησοῦς Χριστός. Ἀπό τή Μ. Τρίτη κάθε βράδυ τῆς Μ. Ἑβδομάδας, προέβαλλε ντοκυμαντέρ **βλάσφημο** γιά τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου.

- Μόνη ἡ Ἐκκλησία, μέ τόν ἰσχυρό Θεό μαζί, ἄς πορεύεται στό ἔργο τῆς ἀγάπης. **Δεκανίκια** ἄλλων δέν χρειάζονται, καί μάλιστα σατανικά!

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκη

Χρυσοστομικό λεξικό

τόμοι 1, 2, 3, 4

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος μιλάει γιά ὅλα τά θέματα στή γλῶσσα του καί στή γλῶσσα μας. Ἀποσπάσματα ἀπό τά ἔργα τοῦ Ἁγίου, στό πρωτότυπο καί στή δημοτική.

Τό ἔργο ὀλοκληρώνεται σέ 5 τόμους. Ἐχουν ἐκδοθῆ οἱ 4. Ὁ πρῶτος μέ τά γράμματα Α, Β, Γ. Ὁ δεύτερος μέ τά γράμματα Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι. Ὁ τρίτος μέ τά γράμματα Κ, Λ, Μ. Ὁ τέταρτος μέ τά γράμματα Ν, Ξ, Ο, Π.

Κάθε τόμος 480 σελ. μεγάλου σχήματος (17 x 25). Περιλαμβάνει περίπου 2.000 λήμματα (θέματα).

Κάθε τόμος τιμᾶται 20 εὐρώ. Γιά παραγγελίες, τηλέφωνα: 2103212713, 2103212107 καί 2109765440.

Κατασκήνωση 2012 Ἁγίου Στεφάνου Περαχώρας Λουτρακίου

Ἀγόρια Δημοτικοῦ
2 - 11 Ἰουλίου

Ἀγόρια Γυμνασίου-Λυκείου

11-22 Ἰουλίου
Κορίτσια

23 Ἰουλίου - 5 Αὐγούστου
Πληροφορίες στά τηλέφωνα:

2103212713, 2103212107,

2109765440